

Gerard Kramer

Hard, hardheid, hardnekkig, hardhartigheid, hart en hartenkenner

WoordStudie

-

Wie de woorden in de titel van dit artikel bekijkt, kan moeilijk volhouden dat Nederlands een eenvoudige taal is. Zowel het begrijpen van gesproken Nederlands als het actief hanteren van de Nederlandse schrijftaal vragen vaardigheden die voor anderen dan 'native speakers' nauwelijks bereikbaar zijn. Nee, dan het Grieks: ik heb tegenover mijn leerlingen vaak beweerd dat de Grieken doodsbenauwd waren dat ze verkeerd begrepen werden, en dat ze daarom een taal gebruikten die vrijwel nooit dubbelzinnig was. Die leerlingen keken mij dan meestal argwanend aan, maar ik sta nog steeds achter die bewering! Kijkt u maar eens mee naar de manier waarop in het Grieks van het Nieuwe Testament de volgende Nederlandse woorden werden weergegeven.

Hard

Het woord 'hard' is in het Grieks *sklèros*, dat ook 'sterk', 'onbuigzaam' betekent. Het komt in de volgende plaatsen voor:

- 'Heer, ik wist dat u een hard mens bent (Matt. 25:24);
- 'Dit woord is hard, wie kan het aanhoren?' (Joh. 6:60);

- ‘Het valt je hard tegen de prikkels achteruit te slaan’ (Hand. 26:14);
- ‘door harde winden worden voortgedreven’ (Jak. 3:4);
- ‘om alle harde [woorden]’ (Jud.:15).

Wat opvalt, is dat het woord ‘hard’ vooral figuurlijk wordt gebruikt.

Hardheid

Het woord ‘hardheid’ is de weergave van Gr. *sklèrotès*. Het komt slechts eenmaal in het Nieuwe Testament voor, nl. in Romeinen 2:5, waar sprake is van ‘uw hardheid en onbekeerlijk hart’.

Hardnekkig

Het woord ‘hardnekkig’ is ook in het Grieks gevormd uit de woorden *sklèros*, ‘hard’, en *trachèlos*, ‘hals’, ‘nek’. Dit levert het woord *sklèrotrachèlos*, ‘hardnekkig’ op, dat zowel in het Grieks als in het Nederlands een figuurlijke betekenis heeft. Het komt alleen voor in Handelingen 7:51, waar Stefanus zijn gehoor o.a. typeert als ‘hardnekkigen’.

Hardhartigheid

Het woord ‘hardhartigheid’ is een niet bestaand, door mijzelf samengesteld woord, en wel naar analogie van het woord ‘hardnekkig(heid)’. Toch is ‘hardhartigheid’ de letterlijke weergave van het Griekse zelfstandige naamwoord *sklèrokardia*, een combinatie van *sklèros* en *kardia*, oftewel van ‘hard’ en ‘hart’. Het komt in de volgende plaatsen voor:

- ‘de hardheid van uw harten’, lett. ‘uw hardhartigheid’ (Matt. 19:8 = Mark. 10:5);
- ‘en verweet [hun] hun ongelof en hardheid van hart’ (Mark. 16:14).

Hart

Het woord ‘hart’ is de weergave van Gr. *kardia*, en komt in elk nieuwtestamentisch Bijbelboek voor. Ik vroeg mij af of het daar ooit in de letterlijke betekenis voorkomt,

dus als aanduiding van die belangrijke kloppende holle spier, die zich in onze borstkas bevindt. Na enig zoeken in een Griekse concordantie ben ik tot de conclusie gekomen dat dit niet het geval is. Het woord 'hart' heeft steeds een figuurlijke betekenis, ook in plaatsen als Handelingen 14:17 ('en uw harten te vervullen met voedsel en vreugde') en Jakobus 5:5 ('u hebt uw harten te goed gedaan op een slachtdag').

Hartenkenner

God wordt tweemaal de 'hartenkenner', de 'kardiognost' oftewel de *kardiognoostès* genoemd, en wel in Handelingen 1:24, waar staat 'U, Heer, kenner van aller harten' (lett. 'hartenkenner van allen') en in Handelingen 15:8, waar sprake is van 'God, die de harten kent' (lett. 'de hartenkenner God'). Een cardioloog komt in het Nieuwe Testament niet voor. Maar wat *de* Hartenkenner van onze geestelijke en fysieke harten weet, overtreft alle menselijke expertise!
